

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԺՆՈՒՆԴԻ ԿԱՄ ԱՍՏՈՒԱԺԱՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

Խորհուրդ մեծ եւ սմանչելի որ յայտ սուր յայտ-
մեցաւ. հովիւքմ երգեմ ընդ երեշտակս, տամ աւետիս
աշխարհի:

Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Ե-
կեղեցիի տօնակարգը կը սկսի մեր Տիրոջ
Յիսուսի Քրիստոսի Հրաշալի Աստուածա-
յայտնութեամբ կամ Ծնունդով: Է դարու
չարականը կ'աւետէ մանկացեալ Տիրոջ եւ
բոլորին կողմէ Հաւատարապէս սպասուած
Մեսիայի գալուստը:

Բոլորին համար հասկնալի եւ պարզ է որ
մեծ անձնաւորութիւններ ծնին շքեղադարձ
սրբաւորութեամբ մէջ, շքեղապարզ
սրբաւորութեամբ մէջ, շքեղապարզ
սրբաւորութեամբ մէջ, շքեղապարզ
սրբաւորութեամբ մէջ: Սակայն անոր
մէջ կը կայանայ իր խոնարհութիւնը: Ան-
կասկած, ինքզնուի հովիւները պիտի չհա-
մարձակէին մտնել շքեղապարզ պալատներէ
ու արահներէ ներս՝ շնորհաւորելու Փրկչին
ծնունդը: Բայց այդ իր պարզութեամբ եւ
խոնարհութեամբ վստահաբար չէր տարբե-
րեր իրենց ընտանիքի ու պարզ ընտանիքներէն,
ուստի իրենց մուտքը այդ յարկէն
ներս աւելի դուրսէն էր ու պարզ: Ահա ջրի-
տոնէական կրօնի առաջին դասը՝ խոնար-
հութիւնը, որ մեզի կ'ուզէ սորվեցնել Քրիս-
տոս իր ծնունդով: Պարզութիւն մը՝ որ նը-
շույլ իսկ չկրօնցներ իր աստուածային վստա-
հանգամանքէն, տալու համար ջրիտոնէու-
թեան հաւատարմութեան կրօնք մը ըլլալու իր
հանգամանքը:

Ծնունդի դիւրեւ, երկինքն ու երկիրը ան-
սահման ուրախութեան մէջ կը գտնուէին:

Հրեշտակներ իրենց ուրախութեան բաժնե-
կիցներ կը փնտռէին եւ անոնք կրցին գտնել
անմեղունակ հովիւները: Հրեշտակը հա-
մեստ ու պարզունակ հովիւներուն կ'աւե-
տէր Քրիստոսի ծնունդը՝ ըսելով. «Ահա ա-
սիկ տեսարանեմ ձեզ զուրախութիւն մեծ,
որ եղիցի ամենայն ժողովուրդեան»։ «Գի ծնա-
մեզ այսօր փրկիչ, որ է օծեալ Տէր, ի քա-
ղաքի Դաւիթ» (Ղուկ. Բ 10-11): Ի՞նչ ըս-
քանչելի միացում, ծնունդի դիւրեւ, հրեշ-
տակներու եւ անմեղ հովիւներու միջեւ: Հը-
րեշտակները՝ Երկնաւոր Թագաւորին ծը-
նունդը կ'աւետէին այն հովիւներուն՝ որոնք
իրենց անմեղ գաղտնիներուն հսկողութիւնը
կ'ընէին բացօթեայ դաշտին մէջ, եւ որոնց
հարստութիւնը հաւատքն ու բարութիւնն էր
միայն: Անոնք իրենց հաւատքով ու բարու-
թեամբ կ'ընդունէին աւետիսը, կը գոհա-
նային ու կը փառաբանէին ծնած Փրկիչը:

Թերեւս հարց տրուի թէ ինչո՞ւ հրեշ-
տակը հովիւներու նման պարզ մարդոց
ւետեց Փրկչին ծնունդը, ե ոչ թէ բարձրա-
տիճան անձնաւորութիւններու կամ աւելին՝
Մեսիայի գալուստը սպասող Հրեայ ժողո-
վուրդին:

Հրեաները անհամբեր կը սպասէին Մե-
սիայի մը գալուստին, որ կարող պիտի ըլլար
դիւրեւ ազատել Հռոմէական գերիշխանու-
թեան ծանր ու ճշտող լուծէն: Ուստի, իրենց
համար դժուար ըմբռնելի պիտի ըլլար այդ-
պիսի Մեսիայի մը ծնունդը Բեթղեհէմի ան-
նշան այրերէն մէկուն մէջ:

Միւս կողմէ, իշխող դասակարգը՝ հըստմէացին, կը վախնար Մետիայի գալուստէն, իր ապահովութիւնը չվտանգելու մըտահողութեամբ միայն տարուած: Այս դասակարգի մտածողմեհրոն թարգմանն էր Հեւրոյդէս, Բեթղէհէմի մանուկներու ջարդարարը:

Հետեւարար, յստակ կը դառնայ թէ ինչո՞ւ Փրկչի ծնունդը Հովիւներուն աւետուեցաւ. անոնք, բնութեան մաքուր, խոնարհ ու հարազատ դասակներ, հեռու քաղաքներու ժողովն ու մոլութիւններէն, իրենց պարզութեամբ ամենէն աստուածաւսմոյ արարածները նկատուելով, արժանի համարուեցան առաջին անգամ լսելու հրեշտակներու բերած աւետիսը եւ ողելորուելու երկնային սուրբ ուրախութիւններով, ցընծալու եւ բաժնեկից ըլլալու հրեշտակներու անպատում ուրախութեան:

Քրիստոնէական կրօնը ինքնին վերելք մըն է. նոյնինքն այդ օրինակը մեր Տէրը

տուաւ իր իսկ կեանքով: Իջաւ երկինքէն, մարմնացաւ Ս. Կոյսէն ու իր ամբողջ կեանքը վերելքի վերածեց մինչեւ Գողգոթա:

Իր ծնունդով նոր վարդապետութիւն մը եկաւ, Քրիստոնէութիւնը: Հակառակ պարզ ու աննշան ծնունդ մը ունենալուն, իր վարդապետութիւնը մեծ ու նշանակալից արդիւնքի մը յանդեցաւ: Իրմով՝ Աստուած կոտորելապէս կը ներկայանար մարդկութեան. իրմով մարդիկ կրցան զԱստուած ճանչնալ եւ վեր բարձրանալ: Իր ծնունդով նոր էջ մը, նոր հանդիսան մը բացաւ՝ որ մտայնութիւնները յեղաշրջեց ամբողջութեամբ:

Այս դիտութեամբ ու հաւատքով զօրացած բանանք մեր սիրտն ու հոգին նման այն պարզունակ Հովիւներուն եւ իմաստուն մոգերուն, որոնք տուին իրենց դանձերը, նըւերեցին իրենց ամենէն թանկագին ընծաները, եւ վերջապէս դժեցիւ իրենց պաշտած կուռքը՝ Եսը: Այսպէս միայն պիտի կարենանք հետեւիլ մեր մանկացեալ Տիրոջ բացած նոր ուղիին, ճշմարիտ վարդապետութեան՝ Քրիստոնէութեան:

ԱՂԱՆ ԱԲՂ. ՊԱՆԻՕԶԵԱՆ